

CARLA DEL PONTE

Amagats davant dels nassos

Tinc una idea bastant aproximada d'on s'amaguen els fugitius més buscats de la guerra de Bòsnia. És clar que l'OTAN i les autoritats de Sèrbia i Montenegro encara en saben més detalls, d'on es troben. Però, malgrat tot, aquests fugitius, Radovan Karadzic i el general Ratko Mladic, encara són lliures.

Ja fa quasi vuit anys que el Tribunal Penal Internacional, quan jutjava els crims de guerra comesos a Iugoslàvia, va acusar Karadzic, el líder serbobosnià durant la guerra, d'haver promogut el violent setge a què sotmeteren Sarajevo els nacionalistes serbis, com a part d'una campanya de separació de Bòsnia i Hercegovina, i d'haver-ne expulsat milions de musulmans. Uns mesos més tard, el Tribunal va afegir encara més càrrecs a l'acusació, i va assenyalar Karadzic i Mladic com a culpables de les matances, el 1995, de més de set mil musulmans de Srebrenica, una ciutat que suposadament estava sota la protecció de les Nacions Unides.

Ara per ara, Mladic volta per Sèrbia, davant del nas de les autoritats de Belgrad. Karadzic, per la seua banda, va amunt i avall d'una llenca de terreny escarpat a l'est de Bòsnia, a vegades disfressat, però sempre a punt per travessar la frontera de Sèrbia i Montenegro, i sempre protegit per homes que també estan implicats a la matança de Srebrenica.

L'OTAN i les autoritats sèrbies i montenegrines tenen l'obligació de detenir i extraditar aquests homes, i també els altres setze fugitius, menys coneguts, condemnats pels fets de la guerra de Bòsnia. Malauradament, l'anunci que la setmana passada van fer els Estats Units, segons el qual, com que les autoritats de Sèrbia i Montenegro han demostrat una certa cooperació amb el Tribunal, estan disposats a enviar cinquanta milions de dòlars d'ajuda, pot haver refredat les possibilitats que detinguen Karadzic i Mladic un dia d'aquests.

Tot i amb això, els serbis han fet avenços d'ençà d'aquells dies en què Karadzic i Mladic els tenien bocabadats. Les enquestes a Sèrbia i Montenegro mostren que la major part de la gent dóna

“Bòsnia i Hercegovina, i tots els altres estats traumatitzats pels crims de guerra, només podran implantar efectivament estats de dret el dia que fugitius com Radovan Karadzic i Ratko Mladic esdevinguen símbols de la fermesa de la comunitat internacional, més que no símbols de la manca de resistència”

suport a la cooperació amb el Tribunal Penal Internacional, molt especialment perquè el benestar econòmic de tot el país en depèn. Ja hi ha hagut altres tradicions de fugitius de Sèrbia que no han provocat resistències, com la d'un general de l'exèrcit iugoslau i cap de la policia secreta.

El temps passa, i l'interès dels mitjans de comunicació internacionals es desvia cap a altres problemes, però la detenció de Karadzic i Mladic és essencial per moltes raons. En primer lloc, el silenci i la manca d'actuacions serioses indiquen als altres líders nacionalistes dels balcans, o de molts altres llocs, que es troben en una situació similar, que el món no es pren seriosament la justícia internacional. En segon lloc, els governs de

tots dos costats de l'Atlàntic han pressionat el Tribunal Penal Internacional per a l'antiga Iugoslàvia perquè acabara les investigacions, perquè completara els judicis i perquè en tancara els expedients definitivament. No estaria bé que els homes acusats de donar les ordres d'aquests crims salvatges ara quedaren impunes. L'èxit de la missió del Tribunal depèn, en gran part, de la voluntat dels poders occidentals, i especialment de l'OTAN, i també de les autoritats de Sèrbia i Montenegro, i dels altres estats successors de l'antiga Iugoslàvia, perquè lliuren els fugitius.

Els fiscals, els investigadors i tots els membres de l'oficina d'aquest tribunal, el que voldrien és acabar la missió que els van encomanar. Entenen que aquest tribunal mai no va ser creat com a òrgan permanent. Entenen que el seu treball és perseguir els responsables dels crims de guerra, especialment els que en donaven les ordres, com ara Karadzic i Mladic, per tal d'avançar en el procés de pau i de reconciliació dels Balcans. En la dècada de vida que ja té, aquest tribunal ha condemnat 134 persones i unes altres 30, entre les quals hi ha caps militars, poden ser condemnades el 2004, quan la fiscalia acabe les investigacions.

En tercer lloc, Bòsnia i Hercegovina, i tots els altres estats traumatitzats pels fets, només podran implantar efectivament estats de dret el dia que fugitius com Karadzic i Mladic esdevinguen símbols de la fermesa de la comunitat internacional, més que no símbols de la manca de resistència. I serà llavors, quan la gent d'aquests estats pugui gaudir de l'imperi de la llei, quan podran prendre part en el procés d'unificació europea.

Ja és hora de convocar les voluntats de tots perquè porten Radovan Karadzic i Ratko Mladic davant la justícia. Això és el que mereixen les víctimes i la resta del món.

Carla Del Ponte és fiscal en cap del Tribunal Penal Internacional per a l'antiga Iugoslàvia
© The New York Times - EL TEMPS
Traducció: Maite Insa